

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

91. Qualiter doceatur, acquiratur, conservetur, & operetur possessio præsentandi, de qua non secus ac de existentia jurispatronatús docendum est ad effectum obtinendi institutionem præsentati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

ni, ac proinde hos testes debere esse peritos literarum, v. g. Doctores, Advocatos, Tabelliones vel Notarios, & aliàs non plenè sed semiplenè probaturos, ex Anton. Gomez. l. 41. Tauri n. 3, tradit Castrop.

Questio 87. Num facta probatione juris patronatus, juxta Decretum Trident. & presentato per patronum admissio ab Ordinario, si in sequentibus vacationibus dubitetur de validitate juris patronatus, patronus possit repelli à sua quasi possessione presentandi, reneaturque ante presentationem de novo probare titulum?

Respondeo negativè: habet enim tunc patronus in judicio possessorio suam intentionem fundatam, & certè foret id nimis grave, si in singulis presentationibus hæc authentica tituli probatio requiratur. Gonz. cit. gl. 18. num. 15. Barb. in remissione Concilii. sess. 25. c. 9. testans sic decisum à Sac. Congreg. Castrop. cit. num. 12.

Questio 88. Num etiam opus sit rigorosis istis probationibus, & intret dispositio Concilii, dum sus patronatus non adversus Ecclesiam, sed adversus alium patronum probandum est?

Respondeo negativè: Concilium enim non loquitur de hac probatione, quæ Ecclesiam uni potius, quàm alteri subicit, sed de ea, quæ Ecclesiam absolute subicit alicui patrono. Corrad. l. 4. c. 4. n. 42. in fine. testans sic decisum à Rota. Lott. l. 2. q. 13. num. 128. citans Zipæum. Castrop. cit. num. 12. cum Barb. cit. alleg. 72. num. 67.

Questio 89. Num opus illis rigorosis probationibus requisitis ad reprobandum sus patronatus perforarum, in quibus presumitur usurpatio, dum cum tali persona concurrat alia persona, in quam non cadit presumpcio talis, v. g. Ecclesia?

Respondeo negativè: tunc enim, quia, etiam remotà ista personà suspectà beneficium non acquirit libertatem, suspicio seu presumpcio illa non relevat, ut intret forma à Concilio præscripta, sed sufficit tantummodò probatio ordinaria. Lott. l. 2. q. 13. num. 138. Card. de Luca in summ. jurispr. n. 75. ubi, quòd talis mixtura suffragetur comparato, quamvis potenti, adeoque per se subjecto dictæ formæ rigorosæ. Corrad. loc. cit. citans decis. Rotæ in una Fesulan. jurispr. apud Cavaler. decis. 79. num. 2. Quòd à potiori locum habet, dum Universitas habet tertiam vel quartam partem, reliquæ autem partes spectant ad patronos distinctos, qui non sunt personæ potentes; quia præterquam, quòd, ut est dictum, etiamsi potens excludatur, beneficium tamen per hoc non remanet liberum, sed de jure patronatus, isti habentes reliquas illas plures partes non tolerarent in comparato isto potente usurpationem. Corrad. loc. cit. n. 43. citans Gonz. gl. 18. num. 69.

Questio 90. Num rigorosa illa forma Conciliaris probandi necessaria quoque sit ad effectum etiam juris honorifici?

Respondeo negativè: opus enim eà est solum ad effectum juris presentandi, utpote quòd præferat veram Ecclesiæ servitutem. Card. de Luca. loc. cit. num. 78. ubi etiam, quòd eà opus non sit, ubi non principaliter, sed incidenter in Ordine ad alium effectum, quàm illum libertatis Ecclesiæ, vel beneficii agitur de jure patronatus potentium.

Questio 91. Qualiter doceatur, acquiratur, conservetur, & operetur possessio presentandi, de qua, ut Corrad. l. 4. c. 4. n. 4. non secus ac de existentia juris patronatus docendum est ad effectum obtinendi institutionem presentati?

1. Respondeo primò: dum præsupposità juris patronatus existentia & Ecclesiæ servitute, ita ut nemo contendat de statu libero, agitur tantum super cumulativo, vel simultaneo concursu patroni cum alio, quem patronus admittit ad presentandum secum, hæc possessio istius admitti acquiritur, & probatur per unicum actum talis simultaneæ presentationis, quamvis non effectuarum, sed reprobatur aut ab aliis patronis contradictum. Neque attenditur, an hæc possessio bona vel malà fide quærat; imputet enim sibi patronus admittens non patronum ad secum presentandum; cum id continere videatur quasi implicitam concessionem participationis, non quidem ipsius juris patronatus, cujus substantia non transfertur in admissum, quique propterea non efficitur compatronus, sed exercitii tanquam fructus; modò tamen talis admissio non laboret dolo, fraude, aut falso supposito, & admittens sit imperfecti judicii, sed ex parte admittentis sit perfecta & valida, quæ tamen possessio non præjudicat aliis compatronis vel Ordinario, sed potius interest Ordinarii, illam admitti, dum ita ex admissio & admittente (quatenus sit unicus) in diversa abeuntibus vota in presentando, aperitur Ordinario locus, vel facultas gratificandi, seu etiam liberè conferendi pro ista vice. Card. de Luca in summ. jurispr. à num. 79. De cetero

2. Respondeo secundò: dum contentio est inter possessorem & petitorum non admittentem, quorum unus alterum excludere prætendat; unde agatur de concursu privativo; vel etiam, dum contentio est inter possessorem & Ordinarium, vel alium negantem existentiam juris patronatus, acquiritur possessio, & docetur de ea, etiam unica presentatione, ita ut is dicatur constitutus in quasi possessione juris patronatus, & presentandi, & consequenter manutentendus, donec in petitorio videatur de vero jure, qui semel presentavit cum bona fide (quæ quidem bona fides, dum contentio est inter patronos contententes de pertinentia, præsumitur, donec probetur mala; ubi verò contentio est cum Ordinario contentente de libertate, probanda est à possessore, seu allegante possessionem servitutis ob presumptionem stantem pro libertate. Card. de Luca loc. cit. n. 82.) credendo se esse patronum, & uti jure suo, presentando privative ad contententem. Card. de Luca ibid. (quamvis is addat, an unicus actus ad id sufficiat, pendere à facti

circumstantiis ac requisitorum istorum aliorum majore vel minore justificatione; ac etiam ex eo; an is, qui scit, & patitur de facili, præjudicare possit; adeoque sibi difficile videri per unicum actum acquiri validam & manutentibilem possessionem contra Ordinarium; item contra successores compatronos venientes independenter ab eo, ob cujus scientiam & patientiam possessio quæ sita sit) Corrad. *loc. cit.* num. 5. & 6. dicens ita fateri DD. omnes in c. *consultationib.* hoc tit.

3. Quæ tamen, ut procedant, insuper requiritur, ut præsentatio ista fuerit clara (maximè, quando titulus præcedens esset contrarius) absolute admissa, & vi illius secuta institutio cum capta possessione, vi cujus institutus habitus fuerit tanquam Rector vel Capellanus in Rectoria vel Capella, ac denique ut ille, in cujus præjudicium quasi possessio acquiritur, hoc sciat & patiat (an autem requiratur scientia vera & expressa, vel sufficiat præsumpta & conjecturalis. Card. Luca ait, pariter à facti qualitate & circumstantiis recipere decisionem) Lott. l. 2. q. 21. num. 53. Corrad. *cit.* num. 6. remittens ad Roch. h. t. v. *competens. a.* num. 43. & Parif. *de resign.* l. 7. q. 23. num. 41. secus proinde foret, ac non probaretur, aut acquireretur per eam quasi possessio præsentandi; dum præsentatio non fuisset clara, sed intricata & obscura, ac proinde videndum de titulo & super petitorio. Corrad. *pr. benef. l. c.* num. 15. saltem, dum non appareat effectuatata per institutionem; sicut enim ex facto pura electionis non quaritur aliqua quasi possessio eligendi, nisi secuta confirmatione; ita etiam ex nudo facto præsentationis nulla quaritur quasi possessio præsentandi, nisi appareat effectuatata per institutionem. Lott. l. 2. q. 18. num. 21. & 22. Item dum præsentatio admilla fuisset, quin & effectuatata cum clausula: *sine præjudicio*; hæc clausula præservat jus, tam in petitorio quam possessorio, ita ut patronus per patientiam præstitam in illo actu tantum, non tamen in futuris, sibi præjudicaverit; Corrad. l. c. num. 12. ex addit: ad Burat. *decis.* 633. num. 15. juxta *decis.* Rotæ. in una *Majoric. jurispat.* 4. Decembris. 1587. Item si præsentatio nec fuit admilla, nec rejecta. Corrad. num. 13. citans Roch. *ubi ante* num. 36. Item si præsentatio non est effectuatata, nisi in vim concordie, veluti si concordia hujusmodi subsecuta inter provisum & adversarium, qui prætendebat, adversarium non esse patronum; quia cum non constet de acquiescentia, imò constet de contrario, ex illa præsentatione seu provisione, non potest resultare contrarius usus. Corrad. num. 14. citans Rotam *decis.* 301. num. 2. p. 2. *divers.*

4. Ac denique si ab institutione fuisset appellatum, & in causa appellationis fuisset cassata institutio. Corrad. num. 6. porro dum præsentantes sunt in hac quasi possessione præsentandi, non tenentur probare descendenciam à fundatore, vel ab illis personis, quæ in antiquioribus vacationibus præsentarunt, seu ab antiquioribus patronis, sed tantummodo, quòd sint in quasi possessione præsentandi. Corrad. num. 9. Ude etiã parũ refert, si opponatur de non titulo; cum titulus non sit necessarius in judicio Summarissimo manutentionis, sed sufficit ad effectum manutentionis unicus actus & ultimus status possessionis, prout id non tantum procedit in profanis, sed etiam beneficalibus. Corrad. *cit.* nu. 9. ex Gratian. *discep. for. c. 3.* num. 71. & Decio. *Cons.* 134. num. 11. De ceterò rigorosam illam jurispatronatus probationem in potentibus

obtinere quoque seu requiri in possessorio, nisi constaret de præsentatione effectuatata post Trid. prævia causa cognitione in institutione tradit Lott. l. 2. q. 13. num. 139. & 140. citans Ripæ. in *analitic.* l. 3. de *jurepar.* num. 5. & Gonz. gl. 18. num. 26.

5. Respondeo tertio: acquiri ac respectivè conservari possessionem, non solum per actus præsentationis, sed etiam per æquipollentes, puta per consensum præstitum permutationis vel resignationi ad favorem, & similes concernentes provisionem Ecclesiæ seu beneficii, non tamen per actus honorificos, utpote per quos nequidem ipsi patrono admittenti non patronum præjudicatur, tradit Card. de Luca. l. c. num. 88.

6. Respondeo quarto: conservatur quoque possessio unius compatroni per actus possessorios alterius, nisi expressè vel præsumptivè constet, illum non cumulativè, & pro solo ejus jure, sed in solidum ac privativè illos actus gerere noluisse; in quo casu attendenda sunt eadem requisita pro amissione, quæ ante diximus, requiri ad acquisitionem, præsertim bona fides, & scientia, & patientia in altero. Card. Luca. l. c. num. 89. sicuti unus ex pluribus patronis præsentat, & alii sunt negligentes, propter hoc hi non sunt privati; quinimo per præsentationem factam per unum conservatur quasi possessio aliorum, quod multò magis procedit, ubi patronus, qui præsentavit, non dixit, se esse unicum patronum, sed esse unum ex patronis. Corrad. l. 4. c. 6. num. 45. & *seq.* qui tamen num. 47. sic limitat hanc doctrinam, quòd procedat tantum, ubi patroni non præsentantes veniunt ex eodem in re; secus, si ex diverso, maximè, dum unum est exclusivum alicuius. citat pro hoc Rotam. *decis.* 229. num. 1. p. 1. *diversar.* præterea ait, requiri, ut alii patroni non præsentantes sint in quasi possessione præsentandi; aliàs enim præsentatio facta ab uno, dici non potest præservare aliorum quasi possessionem; quia quod non est, non potest præservari.

7. Respondeo denique: id operari legitimè quæ sitam possessionem, ut prævalere debeat præsentatio facta à possessore contra præsentationem factam ab obtinente proprietatem jurispatronatus, etiam dum res adhuc est integra, sive necdum effectuatata præsentatio per institutionem, quamdiu jus petitoris clarum non est, & in continente probarum; sed turbidum potius & altioris indaginis; si verò proprietatis clarè & in continente doceatur à petitore, absorbebit illa possessionem re adhuc integrâ, seu beneficio adhuc vacante; si verò re non amplius integrâ, sed prius post secutam & pacificè effectuatam institutionem probetur dicta proprietatis, nequaquam provisum repellendus; adeoque servit quidem dicta probatio pro securis vacationibus; non autem pro jam consumpta per provisionem juxta eam probabilem opinionem, quòd fructus bonâ fide perceptus & consumptus à non domino non restituitur. Card. Luca l. c. num. 83. Corrad. *pr. benef. l. 1. c. 6.* num. 360. & *seq.* qui etiam addit num. 364. in dubio præferri illum, qui est in quasi possessione præsentandi; etiam si esset in ea quasi possessione violenta, debet admitti ab eo præsentatus. quòd si tamè postmodum de dicta violenta possessione doceatur, præsentatus ab eo, etiam post institutionem, deponitur, & cassatur collatio, citat pro hoc Paul. de *Citat. de jurep.* p. 6. a. 3. q. 7. num. 16. Archid. in *eum, qui de Præv.* in 6. similiter ait n. 366. talis violentus

lentus inuasor, dum de eo non constat, sed pacificè reputatur patronus, etiam dum non possidet, admittitur ejus presentatio, & presentatus instituitur, sed dein consistit de ejus non jure seu violentia, cassatur ejus presentatio, & institutus remouetur juxta C. consultationib. h. t.

Questio 92. Quid probare debeat prætendens usupatronatus hereditarium, quid mixtum, quid prætendens gentilitium?

1. Respondeo ad primum: exigitur in hærede, ut probet se esse hæredem universalem, ita ut nequidem sufficiat institutio in majore parte bonorum, etiam in filio. Lott. l. 2. q. 11. num. 28. citans Beroium in rub. de jurep. num. 22. & Didac. var. resol. l. 2. c. 28. num. 7.

2. Respondeo ad secundum: prætendens usupatronatus mixtum, non tenetur probare, se esse hæredem ultimi defuncti; quia nec in emphyteusi aut feudo mixto id requiritur, sed satis est, ut sit hæres ejus, qui feudum primus acquisiuit. Lott. ibid. num. 47. qui etiam num. 48. ait, in docenda hac qualitate non multum insudandum, eo quod satis sit quod dicat, se paratum hæreditatem adire, si aliquo modo ea sibi deferatur, & sic sufficit spontanea oblatio, modò non confer ipsum eam hæreditatem primò acquirere repudiasse; citat pro hoc Decium conf. 288. num. 1.

3. Respondeo ad tertium: prætendens patronatum gentilitiū justificare debet suam descendentiā (intellige seclusā quasi possessione, patronus enim existens in quasi possessione patronatus non tenetur probare aliquam descendentiā, etiam ad effectum presentationis. Lott. l. c. num. 94. citans Cassador. de jurep. decis. 9. Seraph. decis. 1334. num. 8.) per gradus distinctos. Lott. ibid. num. 95. citans Gl. in c. licet ex quadam. de testib. v. gradus. Anchar. resol. 52. num. 6. Decium. conf. 322. num. 6. & plures Rotæ decif. Quamvis enim necessitatem illam probandi descendentiā per gradus distinctos quidam restringere videantur ad eum casum, in quo agitur de probanda consanguinitate vel affinitate ad effectum dirimendi matrimonium. Nihilominus ob paritatem rationis dictæ probationis necessitas locum habet, ubicunque agitur de præjudicio gravi, uti in materia successiois & jure patronatus. Lott. num. 97. citans Alex. Conf. 82. num. 6. Vol. 1. Riminal. & alios juxta decif. Rotæ apud Mantio. decif. 307. num. 3. Unde licet cessaret concursus personarum contententium de hoc jure patronatus (in quo concursu videtur fundata dictæ probationis necessitas) adeò ut sufficere videretur probatio descendentiæ generica absque distinctione graduum; quia tamen non cessat præjudicium Ecclesiæ ex eo, quod non sufficiat generica illa, & qualiscunque descendentiā, sed exigatur dependentia legitima, quæ alter non potest constitui quam ex positione graduum, non cessat etiam ratio illa probandi per gradus distinctos. Lott. num. 98. & 99. Porro, quod attinet qualitatem & mensuram dictæ probationis per gradus distinctos, dum non versamur in antiquis, id est, supra 100. annos, ita ut sit possibilitas habendi testes de veritate, qui nimirum cognoverint personas, descendentiā hæc per eos probatur concludenter, nec admittitur alia probatio. Lott. num. 100. & 102. dum autem versamur in antiquis, seu supra 100. annos, descendentiā non probatur per solos testes de auditu &

fama, ut volunt plures apud Lott. num. 102. nisi concurrant adminicula. Lott. num. 102. & 104. citans Hof. & Abb. in c. licet. de testib. et si enim fama in antiquis inducat præsumptionem veritatis, ita ut hinc transferatur onus probandi in negantem; id tamen locum non habet, ubi agitur de fundanda intentione actoris contra reum; ubi enim grave infertur præjudicium alicui, non attenditur præsumptiva hæc probatio per famam. Lott. a num. 105. citans Achill. de prob. decis. 1. num. 1. Quapropter ut hæc descendentiā antiqua probetur per testes de auditu, hi ad minimum debent esse duo pro singulis gradibus. Lott. num. 108. citans Innoc. & Bald. in c. Series. de test. Item debent concordare in personis, à quibus audierint; alias in probando hujusmodi gradu reputantur singulares. Lott. num. 109. citans Alex. l. 1. conf. 82. num. 3. Marefchot. Var. resol. c. 70. num. 8. Nat. & c. debent esse personæ graves, & hoc in specie deponere, quod sic audierint à personis gravibus & fide dignis. Lott. num. 110. qui & debent specificare singulos gradus à stipite, & affirmare, se credere ita esse, ac deponere, se vidisse, quod consanguinei pro talibus se habeant, ut Soc. Sen. Vol. 4. Conf. 47. num. 16. apud Lott. l. c. Absq; eo tamen, quod necesse sit, ut istæ qualitates in testibus seorsim articulentur ac probentur. Lott. l. c. similiter ut probetur hæc descendentiā per enunciatiuas antiquas in instrumentis publicis, quæ æquipollent famæ, pro unoquoque gradu debent esse saltem duæ, arque ita debet esse concursus duorum instrumentorum, ita ut unum nullatenus sufficiat, Lott. cit. num. 10. ex Aretina. inf. cum causam. de prob. num. 13. requiritur insuper, ut qualiscunque enunciatiua proponatur, ea sit necessaria ad actum. Lott. num. 111. ex Dec. conf. 360. num. 6. Alex. l. 1. Conf. 136. num. 11. Unde ad probandam hanc descendentiā non sufficeret testamentum, in quo quis esset nominatus tanquam filius, & hæres institutus; utcunque enim probent verba illa contra enunciatiuam; nullo tamen modo probant in præjudicium tertii. Lott. num. 112. Gratian. l. 1. Conf. 140. num. 42. Rebuff. de Nominat. q. 1. num. 4. & c. quod tamen intelligendum, dum dicta enunciatiua esset nuda & unica; secus enim dicendum, si esset adminiculata, vel etiam concurrerent plura instrumenta. v. g. si cum enunciatiua unica concurreret in eadem persona enunciatiua quasi possessio. Rota apud Seraph. decif. 1232. num. 3. vel si eadem enunciatiua coadjuvaretur ex alio instrumento, in quo incurreret eadem enunciatiua, v. g. si post testamentum, in quo quis fuit nominatus & institutus tanquam filius, apparuit aliud testamentum ipsius istius nominati & instituti, in quo ipse alium filium sibi institueret, et si in secundo hoc testamento testator non enunciasset se filium illius, qui primùm testatus est, modò concurrant duæ demonstrationes nominis nimirum, & cognominis. Lott. num. 113. qui & num. 114. advertendum monet, in deducenda & articulanda hæc descendentiā, si appareat in persona alicujus successoris de quasi possessione juris patronatus, non esse necessarium exordiri probationem à persona fundatoris, sed sufficere illam articulare per graduum distinctionem à persona talis possessoris, eo quod licet ipsa possessio non transeat à persona in personam, atque ita de defuncto in hæredem. l. cum hæredes. de acquir. poss. juxta dicta à nobis superius; ex ea tamen resultat probatio pertinentiæ, & consequenter legitime descendentiæ